

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

॥ ಪಂಚವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಪಂಚವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಹನುಮತಾ ನಿಷಾದರಾಜಂ ಗುಹಂ ಶ್ರೀಭರತಂ ಚೋಪಗಮ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಾಗಮನಸ್ಯ
ಸೂಚನಂ ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನೇನ ಭರತೇನ ತಸ್ಮಾತ್ ಉಪಹಾರಂ
ದಾತುಮುದ್ಯೋಷಣಂ ಚ

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತು ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರಿಯಕಾಮಃ ಪ್ರಿಯಂ ರಾಮಸ್ತತಸ್ತ್ವರಿತವಿಕ್ರಮಃ || 6.125.1 ||

ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತತೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ವಾನರೇಷು ನೃಪಾತಯತ್ |
ಉವಾಚ ಧೀಮಾಂಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಹನೂಮಂತಂ ಪ್ಲವಂಗಮಂ || 6.125.2 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತೋ ಗತ್ವಾ ಶೀಘ್ರಂ ಪ್ಲವಗಸತ್ತಮ |
ಜಾನೀಹಿ ಕಚ್ಚಿತ್ ಕುಶಲೀ ಜನೋ ನೃಪತಿಮಂದಿರೇ || 6.125.3 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗುಹಂ ಗಹನಗೋಚರಂ |
ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕುಶಲಂ ವಚನಾನ್ಮಮ || 6.125.4 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಮಾಂ ಕುಶಲಿನಮರೋಗಂ ವಿಗತಜ್ವರಂ |
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಗುಹಃ ಪ್ರೀತಃ ಸ ಮಮಾತ್ಮಸಮಃ ಸಖಾ || 6.125.5 ||

ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚ ತೇ ಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಭರತಸ್ಯ ಚ |
ನಿವೇದಯಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರೀತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಗುಹಃ || 6.125.6 ||

ಭರತಸ್ತು ತ್ವಯಾ ವಾಚ್ಯಃ ಕುಶಲಂ ವಚನಾನ್ಮಮ |
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಶಂಸ ಮಾಂ ತಸ್ಮೈ ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ || 6.125.7 ||

ಹರಣಂ ಚಾಪಿ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾವಣೇನ ಬಲೀಯಸಾ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಚ ಸಂವಾದಂ ವಾಲಿನಶ್ಚ ವಧಂ ರಣೇ || 6.125.8 ||

ಮೈಥಿಲ್ಯನ್ವೇಷಣಂ ಚೈವ ಯಥಾ ಚಾಧಿಗತಾ ತ್ವಯಾ |
ಲಂಘಯಿತ್ವಾ ಮಹಾತೋಯಮಾಪಗಾಪತಿಮವ್ಯಯಂ || 6.125.9 ||

ಉಪಯಾನಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯ ಚ ದರ್ಶನಂ |
ಯಥಾ ಚ ಕಾರಿತಃ ಸೇತೂ ರಾವಣಶ್ಚ ಯಥಾ ಹತಃ || 6.125.10 ||

ವರದಾನಂ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವರುಣೇನ ಚ |
ಮಹಾದೇವಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಪಿತ್ರಾ ಮಮ ಸಮಾಗಮಂ || 6.125.11 ||

ಉಪಯಾತಂ ಚ ಮಾಂ ಸೌಮ್ಯ ಭರತಾಯ ನಿವೇದಯ |
ಸಹ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೇನ ಹರಿಣಾಮೀಶ್ವರೇಣ ಚ || 6.125.12 ||

ಜಿತ್ವಾ ಶತ್ರುಗಣಾನ್ ರಾಮಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಚಾನುತ್ತಮಂ ಯಶಃ |
ಉಪಾಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಹ ಮಿತ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ || 6.125.13 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಯಮಾಕಾರಂ ಭಜತೇ ಭರತಸ್ತತಃ |
ಸ ಚ ತೇ ವೇದಿತವ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಂ ಯಚ್ಚಾಪಿ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ || 6.125.14 ||

ಜ್ಞೇಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಚ ವೃತ್ತಾಂತಾ ಭರತಸ್ಯೇಂಗಿತಾನಿ ಚ |
ತತ್ತ್ವೇನ ಮುಖವರ್ಣೇನ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವ್ಯಾಭಾಷಿತೇನ ಚ || 6.125.15 ||

ಸರ್ವಕಾಮಸಮೃದ್ಧಂ ಹಿ ಹಸ್ಯಶ್ವರಥಸಂಕುಲಂ |
ಪಿತೃಪೈತಾಮಹಂ ರಾಜ್ಯಂ ಕಸ್ಯ ನಾವರ್ತಯೇನ್ಮನಃ || 6.125.16 ||

ಸಂಗತ್ಯಾ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜ್ಯೇನಾರ್ಥೀ ಸ್ವಯಂ ಭವೇತ್ |
ಪ್ರಶಾಸ್ತು ವಸುಧಾಂ ಸರ್ವಾಮಖಿಲಾಂ ರಘುನಂದನಃ || 6.125.17 ||

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಂ ಚ ವಿಜ್ಞಾಯ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಚ ವಾನರ |
ಯಾವನ್ನ ದೂರಂ ಯಾತಾಃ ಸ್ಮೃತಿ ಪ್ರಮಾಗಂತುಮರ್ಹಸಿ || 6.125.18 ||

ಇತಿ ಪ್ರತಿಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಮಾನುಷಂ ಧಾರಯನ್ ರೂಪಮಯೋಧ್ಯಾಂ ತ್ವರಿತೋ ಯಯೌ || 6.125.19 ||

ಅಥೋತ್ಪಪಾತ ವೇಗೇನ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ಗರುತ್ಮಾನಿವ ವೇಗೇನ ಜಿಘೃಕ್ಷನ್ನರಗೋತ್ತಮಂ || 6.125.20 ||

ಲಂಘಯಿತ್ವಾ ಪಿತೃಪಥಂ ವಿಹಗೇಂದ್ರಾಲಯಂ ಶುಭಂ |
ಗಂಗಾಯಮುನಯೋರ್ಭೀಮಂ ಸಮತೀತ್ಯ ಸಮಾಗಮಂ || 6.125.21 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗುಹಮಾಸಾದ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಸ ವಾಚಾ ಶುಭಯಾ ಹೃಷ್ಟೋ ಹನೂಮಾನಿದಮಬ್ರವೀತ್ || 6.125.22 ||

ಸಖಾ ತು ತವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಸಸೀತಃ ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಃ ಸ ತ್ವಾಂ ಕುಶಲಮಬ್ರವೀತ್ || 6.125.23 ||

ಪಂಚಮೀಮದ್ಯ ರಜನೀಮುಷಿತ್ವಾ ವಚನಾನ್ಮನೇಃ |
ಭರದ್ವಾಜಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸ್ಯತ್ಕ್ರೈವ ರಾಘವಂ || 6.125.24 ||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸಂಪ್ರಹೃಷ್ಟತನೂರುಹಃ |
ಉತ್ಪಪಾತ ಮಹಾವೇಗಾದ್ ವೇಗವಾನವಿಚಾರಯನ್ || 6.125.25 ||

ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ ರಾಮತೀರ್ಥಂ ಚ ನದೀಂ ವಾಲುಕಿನೀಂ ತಥಾ |
ವರೂಥೀಂ ಗೋಮತೀಂ ಚೈವ ಭೀಮಂ ಶಾಲವನಂ ತಥಾ || 6.125.26 ||

ಪ್ರಜಾಶ್ಚ ಬಹುಸಾಹಸ್ರೀಃ ಸ್ಥಿತಾಂಜನಪದಾನಪಿ |
ಸ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ತ್ವರಿತಃ ಕಪಿಕುಂಜರಃ || 6.125.27 ||

ಆಸಸಾದ ದ್ರುಮಾನ್ ಫುಲ್ಲಾನ್ ನಂದಿಗ್ರಾಮಸಮೀಪಗಾನ್ |
ಸುರಾಧಿಪಸ್ಯೋಪವನೇ ಯಥಾ ಚೈತ್ರರಥೇ ದ್ರುಮಾನ್ || 6.125.28 ||

ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸಪುತ್ರೈಃ ಪೌತ್ರೈಶ್ಚ ರಮಮಾಣೈಃ ಸ್ವಲಂಕೃತೈಃ |
ಕ್ರೋಶಮಾತ್ರೇ ತ್ವಯೋಧ್ಯಾಯಾಶ್ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಂಬರಂ || 6.125.29 ||

ದದರ್ಶ ಭರತಂ ದೀನಂ ಕೃಶಮಾಶ್ರಮವಾಸಿನಂ |
ಜಟಿಲಂ ಮಲದಿಗ್ಧಾಂಗಂ ಭ್ರಾತೃವ್ಯಸನಕರ್ಶಿತಂ || 6.125.30 ||

ಫಲಮೂಲಾಶಿನಂ ದಾಂತಂ ತಾಪಸಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣಂ |
ಸಮುನ್ನತಜಟಾಭಾರಂ ವಲ್ಕಲಾಜಿನವಾಸಸಂ || 6.125.31 ||

ನಿಯತಂ ಭಾವಿತಾತ್ಮಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಸಮತೇಜಸಂ |
ಪಾದುಕೇ ತೇ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪ್ರಶಾಸಂತಂ ವಸುಂಧರಾಂ || 6.125.32 ||

ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ತ್ರಾತಾರಂ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ |
ಉಪಸ್ಥಿತಮಮಾತ್ಯೈಶ್ಚ ಶುಚಿಭಿಶ್ಚ ಪುರೋಹಿತೈಃ || 6.125.33 ||

ಬಲಮುಖೈಶ್ಚ ಯುಕ್ತೈಶ್ಚ ಕಾಷಾಯಾಂಬರಧಾರಿಭಿಃ |
ನಹಿ ತೇ ರಾಜಪುತ್ರಂ ತಂ ಚೀರಕೃಷ್ಣಾಜಿನಾಂಬರಂ || 6.125.34 ||

ಪರಿಭೋಕ್ತುಂ ವ್ಯವಸ್ಯಂತಿ ಪೌರಾ ವೈ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಾಃ |
ತಂ ಧರ್ಮಮಿವ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ದೇಹಬಂಧಮಿವಾಪರಂ || 6.125.35 ||

ಉವಾಚ ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಂ ಹನೂಮಾನ್ ಮಾರುತಾತ್ಮಜಃ |
ವಸಂತಂ ದಂಡಕಾರಣ್ಯೇ ಯಂ ತ್ವಂ ಚೀರಜಟಾಧರಂ || 6.125.36 ||

ಅನುಶೋಚಸಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಂ ಸ ತ್ವಾಂ ಕೌಶಲಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪ್ರಿಯಮಾಖ್ಯಾಮಿ ತೇ ದೇವ ಶೋಕಂ ತ್ಯಜ ಸುದಾರುಣಂ || 6.125.37 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ಮುಹೂರ್ತೇ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತ್ವಂ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಸಂಗತಃ |
ನಿಹತ್ಯ ರಾವಣಂ ರಾಮಃ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಚ ಮೈಥಿಲೀಂ || 6.125.38 ||

ಉಪಯಾತಿ ಸಮೃದ್ಧಾರ್ಥಃ ಸಹ ಮಿತ್ರೈರ್ಮಹಾಬಲೈಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ವೈದೇಹೀ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಸೀತಾ ಸಮಗ್ರಾ ರಾಮೇಣ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ಶಚೀ ಯಥಾ || 6.125.39 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ಭರತಃ ಕೈಕಯೀಸುತಃ |
ಪಪಾತ ಸಹಸಾ ಹೃಷ್ಟೋ ಹರ್ಷಾನ್ಮೋಹಮುಪಾಗಮತ್ || 6.125.40 ||

ತತೋ ಮುಹೂರ್ತಾದುತ್ಥಾಯ ಪ್ರತ್ಯಾಶ್ವಸ್ಯ ಚ ರಾಘವಃ |
ಹನೂಮಂತಮುವಾಚೇದಂ ಭರತಃ ಪ್ರಿಯವಾದಿನಂ || 6.125.41 ||

ಅಶೋಕಜೈಃ ಪ್ರೀತಿಮಯೈಃ ಕಪಿಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಸಂಭ್ರಮಾತ್ |
ಸಿಷೇಚ ಭರತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಪುಲೈರಶ್ರುಬಿಂದುಭಿಃ || 6.125.42 ||

ದೇವೋ ವಾ ಮಾನುಷೋ ವಾ ತ್ವಮನುಕ್ರೋಶಾದಿಹಾಗತಃ |
ಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಾನಸ್ಯ ತೇ ಸೌಮ್ಯ ದದಾಮಿ ಬ್ರುವತಃ ಪ್ರಿಯಂ || 6.125.43 ||

ಗವಾಂ ಶತಸಹಸ್ರಂ ಚ ಗ್ರಾಮಾಣಾಂ ಚ ಶತಂ ಪರಂ |
ಸಕುಂಡಲಾಃ ಶುಭಾಚಾರಾ ಭಾರ್ಯಾಃ ಕನ್ಯಾಸ್ತು ಷೋಡಶ || 6.125.44 ||

ಹೇಮವರ್ಣಾಃ ಸುನಾಸೋರೂಃ ಶಶಿಸೌಮ್ಯಾನನಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಸರ್ವಾಭರಣಸಂಪನ್ನಾಃ ಸಂಪನ್ನಾಃ ಕುಲಜಾತಿಭಿಃ || 6.125.45 ||

ನಿಶಮ್ಯ ರಾಮಾಗಮನಂ ನೃಪಾತ್ಮಜಃ
ಕಪಿಪ್ರವೀರಸ್ಯ ತದಾದ್ಭುತೋಪಮಂ |
ಪ್ರಹರ್ಷಿತೋ ರಾಮದಿದೃಕ್ಷಯಾಭವತ್
ಪುನಶ್ಚ ಹರ್ಷಾದಿದಮಬ್ರವೀದ್ ವಚಃ || 6.125.46 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಪಂಚವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||